

meni po Kristusovih besedah: „Odpusti njim saj ne vejo kaj delajo“, ker tudi jaz nisem znal, kaj sem pravil. Važnejšo prihodnjico.

Iz Virštana. Žalibog, da se nahajajo medučitelstvom tudi ljudje, ki delajo nečast svojemu stanu, drugim vestnim, spoštovanim učiteljem pa dovolj sramote. Tak je učitelj Jelovšek, o katerem so pisali že razni časopisi, le najslabše, ker dobrega na njem najti ni. Poznan je po zseh sosednih farah pod imenom „Virštanski sult“ in to po vsej pravici. Njegovo arogantno obnašanje proti ljudem presega meje skrajnosti. Ljudi, ki pridejo radi šolskih zadev k njemu, vrže ta gospod neumljeno čez prag na cesto, vpije da je groza, in koliko starišev odide z otroci s solznimi očmi od tega nesrečnega kraja. Na potih in v gostilnah napada v svoji pijanosti ljudi in se pretepa z njimi. Čemu gre za kožo jim preti z revolverjem, ki ga nosi vedno s seboj, kot bandur divjaške druhali. Pri sodnji se je imel radi tega zgovarjati, občutil je, a poboljšal se ni. Kot Virštanski sult je uvedel orientalsko šego mnogoženstva. Tako je napravil posebno v neki znani gostilni na Virštanju razven krčmarica celi družini dovolj sramote in žalosti. Kako je ta zadeva izpadla pri sodnji, prič dovolj, saj je znano svetu, in njemu! — Cele noči popiva v gostilnah, ali prespi kar v gostilni tik šole pri mizi, v šoli pa ubija ubogim učencem skrokan učitelj s palico moralo in vedo, da je jojl Menda miali, da dresira leve in tigrel! Pri sodnji se je imel radi tega že opetovanokrat zgovarjat. Dostikrat prične šolo šele ob deseti uri, čez pol ure se odetrani, da učenec komando „prepis“ nastavi učenca policaja, naš šolovodja pa se vležejo spat. Prič, dosta kumek! Pozivljamo šolske oblasti sosebno visoki c. kr. deželni šolski svet, da ukrenejo, ter nas rešijo prej ko slej tega človeka, o katerem sliši mladina toliko slabega; in ta naj bi bil učitelj odgojitelj! — Upamo tudi, da bode c. kr. deželni šolski svet dobro utemeljeno pritožbo proti temu pedagogu, ki je že od meseca maja v Gradcu, upošteval in uvedel disciplinarno preiskavo, pri kateri bomo vsi virštanjaki kmeti združeno s poštenimi sredstvi nastopili proti temu krutemu človeku. Hudega leta in njegovih nadlog reši nas o Bog!

Virštanjani.

Iz Rožne doline na Koroškem. Čast. gospod urednik ali se Vam vredno zdi, pa dajte sledečo vrstico vrlemu „Štajercu“, da jih natiaka in pošvetu razpiaka:

- Nemško šolsko društvo
- Veselico je imelo lušno
- V naprednjih Borovljah,
- Ne v Glinjah in Zadovljah. —
- V Borovljah in okolici
- Smo naprednjaki vneti
- Za nemški vrtec, nemško šolo. —
- Z Ražun-Treiberjevo „parazolo“
- Pa bi radi Glinjski „mlakarji“
- In Selski žegnani „žrebljarji“
- Deplete, dečke tak strepali,
- Da bi nemško nič ne znali. —
- Nemški jezik zlo potreben,
- Naj bi znal ga vsak Rožan,
- Vsak Korošec zaveden!
- Nemško šolsko društvo, le pomagaj nam!

Djekše. Dragi „Štajerc“! Pri nas na Djekšah ni navada, da bi se veliko pečali s časopisom in obrekovali eden drugega, posebno pa da bi v časopisih raznašali naše duhovne. Toliko za vero vnete fare mislim da je ni, kakor so Djekše. Ali če pa pride tak župnik v župnijo, kakor ga imamo sdaj pri nas, vendar preide vsakemu potpežljivost. Dne 8. junija se je pri nas ustanovila podružnica „Kmetijske družbe“ za Djekše in okolico, katero ustanovit je prišel g. V. Sami, potovalni učitelj, in nam je sanil, kako potrebna družba to je. Vsi smo mu bili prav hvaležni za njegov trud in mu izrekamo največo hvalo. Vsi smo izpoznali, da gos. Sami je človek, kateri želi pripraviti kmete k boljšemu stanju in jih poučevati o kmetijskih razmerah. On je prav jasno razodel, da ta družba se ne vtika v politiko, ampak je samo za vbolega kmeta, kateri si v sili nikamor ne ve pomagat. Vsi smo bili veseli, samo g. župnik Karol Graba ne; on je že tedaj nasprotoval in nasprotuje še vedno, ker on kmeta ne ljubi. Za to mu je nevošljiv, če bi mu boljši godilo. Ves čas smo imeli

dobre duhovnike, vsi smo jih spoštovali in s solzami od njih slovo jemali. Ali temu želi cela fara, da bi skoraj pobral svoje kopite in jih nesel na Pemsko, ker dela toliko prepira v fari, da najboljši ljudje ne marajo več za cerkev. V št. 25. je pisal v „Mir“, ako je to potreba, tako je boljši, da so Djekšarji odvisni od Velikoyčanov. Vprašamo Vas, g. Graba, kaj pa to vas briga? Ako je to za kmete, pustite nas pri miru; če ste Kristusov namestnik, oznanujte sv. evangelij in pustite naše razmere. Sv. evangelij pravi: dajte Bogu kar je Božjega in kralju, kar je kraljovega. Mi vas pa prosimo da pustite tudi nam, kar je našega. Gospod Graba, vprašamo Vas, ali ste storili že vse toliko za kmete kakor naš učitelj g. Sami, katerega vedno raznašate v vašem smrdljivem časopisu? Potem bomo vam prav hvaležni. Naznanim, da je pri volitvi 8. junija prišlo malo podružnikov, ker so vedeli, da bo Graba zraven in tako ta volitev ni bila veljavna in se prekliche na nedeljo 5. julija. Takrat so prišli vsi, kateri so se zapisali tej potrebni družbi, da bi se izvolil odbor. Hitro je bil tudi ta nasprotovalec zraven. G. Graba je začel kričati in razsajat, da je raznesel celi zbor; ker so kmetje pametnejši kakor on so ga pustili samega v gostilni in so šli vsak na svoj dom. Našega tajnika je zmerjal na grd način in je dejal, da je od tujega denarja plačan občinski „individuum“. Lepe manire za enega župnika! Prihodnjic več!

Pliberk. Da kmetijstvo propada nihče ne taji. O vzrokih jako žalostnega propada se je v zadnjih letih veliko pisalo in govorilo. Gotovo je, da se posli zelo težko dobijo in večkrat še ne in se zategadelj morajo kmetije zanemarjati. Pomanjkanje kmetijskih delavcev je brez dvoma velik vzrok propada kmetijstva. Veliko škodujejo kmetom pa tudi posojilnice. Ne samo, da dajejo velike svote brez vsake potrebe, zahtevajo potem po 6% obresti. Seveda take židovske obresti navadno ni mogoče plačevati in kmet si posodi za poplačilo obresti na dobri svet katerega uda posojilnice še eno svoto. Ako posojilnica uvidi, da je ubogi kmet že daleč v dolg zagnzil in ni več zmožen ves svoj dolg poplačati, skočijo na njega in mu zavijejo vrat. Se en vzrok naj omenimo, zakaj kmeti vedno slabši gospodarijo. Ta vzrok je jako važen, ali malo znan. V novejšem času so nastali trgovci s kmetijstvom, kateri kupujejo kmetije, jih razkosijo in pokvarijo in sadnjic še dobijo s prilizovanjem in hinavstvom ubogega človeka, kateremu prazno podstrešje in zanemarjena polja za velik denar na hrbet obesijo. Ta ubogi trpin hodi v to težo v velikih gmodnih stiskah na svoja puščavi podobna polja in se trudi, kolikor je mogoče. Sveda s takim bremenom ni mogoče dolgo obstati in primoran je ubogi kmet, svoja posestva v zgubo prodati, ako mu jo prej ne zarubijo. V okolici pliberški se je na ta način že več posestev prodalo in uničilo. Prav pridno se pri tej kupčiji gospod Kronbirt obnaša in je prava pivka na kmetiskem mozgu. Napravlja se kot največji dobrotnik kmetov, je pa v resnici volk v ovčji koži. Takega svetega in poštenega moža v celem Velikoyškem glavarstvu ni, kakor je on. Vsak dan se ozre proti nebu, sklene roke in prosí Boga v nebesih, da bi mu poslal nevednega Kranjca ali Štajerca, katerim bi navezal za drag denar svoja prehaljena, od ubogih domačinov za majhen denar nakupljena posestva. Da je le en par tisoč goldinarjev pri vsaki kmetiji je gosp. Tomesle pa zadovoljen. Od svojih sobratov in siromakov ne zahteva več. Samo to ga v časil peježi, da ni to ali ono posestvo kupil in raznesaril. Začuditi pa se je, da je g. Kronbirt še svetovalec in zaupnik ne samo kmetov, ampak tudi Pliberčanov, če ravno v enomer gleda, da bi dčbil nevedneža, kateremu bi kožo čez glavo potegnil. Ni se res začuditi, da kmetijstvo propada, ki imajo kmetje take krščanske može kakor je „Kronbirt“ za svetovalec.

Glinje. Zadnji „Mir“ je z velikim veseljem in škodoželjnostjo „psukal“ in pisaril, da sta bila gospoda Ilus in Ligot radi tega, ker sta župana v Loki imenovala „šufta“, ker je svojo besedo snedel, od sodnije karnovana. Pa vse veselje je padlo v Resniku v Dravo, kajti pri drugi obravnavi sta bila oba zatoženca oproščena in častni občan dr. Brejc ter njegov „špeci“ Widman sta hodila z žalostno obešeno glavico okrog. Bog ju trošti!

Resse, Westfalen. Dragi „Štajerc“! Jaz ti naznanjam iz Resse v Westfalu, da je tukaj taka huda burja bila, da take stari ljudje ne pomnijo. Voze je na cesti okol obrnilo, veliko hiš je odkrilo, veliko drevs poškodovalo, celtne je v zrak dvignilo, ko so bile pripravljene za veselice: toča je pobila vse poljske pridelke; debela je padala, ko golobove jajce. S pozdravom, tvoj naročnik Joh. Pirc.

Kmetovalci, pripravljajte si zeleno krmo za jesen in rano spomlad!

Po raznih strokovnih listih beremo, kaj nam je storiti da preživimo našo živino čez zimo, in zares, zelo različni so nasveti od zelene koruze do bukovega listja, resja in praporja najdemo v naravi nadomestna krmila.

Ni toraj moj namen Vam vse te rastline naštet; pač pa bi Vam priporočal da v strniše (Stoppelfeld) sejete eno ali drugo hitro rastočo rastlino katero lahko v tako jesen zeleno krmite. Po zadnjem dežu imamo nekoliko opravičenega upa, da bomo imeli vsaj po ravninskih travnikih nekoliko otave, sveda bode množna taiste odvisna ne le od več deža ampak tudi od gnojnega stanja dotičnega travnika. Oni kateri so v zadnjih letih gnojili travnike z Tomaževo moko in Kaljevo soljo ali z enake učinkujočimi gnojili bodo pod enakimi razmerami imeli pač obilo več otave nego oni kateri se na travnik le ob času košnje in paše spomnijo.

Precej bi pa lahko sedaj še gnojenje travnikov s Čilskim solitrom pomagalo.

To gnojilo katero vsebuje dušik (Stickstoff) je po navadi za travnike skoraj predrago in se njega raba le pri zelo pazni uporabi in v precej ugodnih slučajih rentira.

Letos pa ko je pri nas splošno pomanjkanje krme in 100 kg dobre krme najmanj 12 K stane je pri gnojenju travnikov z Čilskim solitrom lepi dobiček zagotovljen.

Na en oral (Joch) travnika zadostuje 40—50 kg fino zdrobljenega čilakega solitra enakomerno raztrositi, paziti pa je da se trosi ob času ko ni na travi rosa, ker bi se drugače nezne rastline zažgale.

To gnojilo se na zemlji precej naglo rastopi in takoj prične uplivati na razvoj rastlin. Enako postopamo lahko tudi pri korenju in pri repi in posebno pri zelju.

Meni so hotle lansko leto gosnice repo popolno uničiti, zelo oslabele repice pa so se vidno okrepčale kakor hitro sem potrosil Čilski soliter; samoumevno je da sem tudi te nepotrebne goste gosnice pokončaval kar se mi je posrečilo deloma z rabljenim perilnim lugom deloma pa da sem nagnal kuretnino na repno njivo, katera je gosnice prav pridno zobala.

Ako sejemo sedaj v sterneno precej gosto oves in rudečo deteljo (Inkarnatkle) in pred setvijo potrosimo malo množno čilakega solitra in kadar so rastline eno ped veliko še enkrat, bomo dosegli letos v jeseni in v prihodnji spomlad prav izdatno košnjo izvrstnega krmila.

Dragi stanovski tovariši, iskoriščajte toraj letos vsa pripravna sredstva da si zdržite ljubo živino pri dostojni hrani.

Različna semena za zeleno krmo kakor tudi čilski soliter Vam priporočam potom kmet. podružnic naročati

Nadalnje nasvete Vam dajo drage volje gg. potovalni učitelji, poljedelska šola v Grottenhofu pri Gradcu, vinorejska šola v Mariboru in po dopustu časa tudi podpisani.

Sklenem te vrste z pesnikom Slomšekom ki pravi: Slovenec tvoja je zemlja zdrava, sa pridne nje lega naj prava, sreča Te išče um Ti je dan, najšel jo boš — če nisi zaspan.

V Kačjem dolu dne 20/7. 1908.

Andrej Drogenig, kmetovalec.

Novice.

Trije modrijani iz Haloz... Zbrale so se tri kúnstne haložanske glavice, ena žegana, dve pa nežgani; velečastiti in precej arboriti najmošter in knez haložanski Vogrin iz sv.